

Rådets rekommendation om en samordnad ansats för resor till union under covid-19-pandemin

Justitiedepartementet

2022-11-16

Dokumentbeteckning

COM(2022) 680 final

Förslag till RÅDETS REKOMMENDATION om en samordnad strategi för resor till unionen under covid-19-pandemin och om ersättande av rådets rekommendation (EU) 2020/912

Sammanfattning

I början av covid 19-pandemin införde medlemsstaterna olika restriktioner gällande inresa från länder utanför EU. Det fick kommissionen att föreslå en rådsrekommendation för att samordna medlemsstaterna och så småningom inleda ett successivt lyftande av restriktioner. Rådsrekommendationen har därefter uppdaterats vid behov och en regelbunden översyn har gjorts av den lista av länder undantagna inresebegränsningar som finns bilagd till rådsrekommendationen. Utöver listan med länder finns en lista med kategorier av resenärer som också är undantagna.

Med ett nytt läge i EU och globalt, där vaccinationsgraden stigit på senare tid, ser kommissionen behov av att ersätta rådsrekommendationen med en ny. Kommissionen föreslår därför att alla restriktioner lyfts, att länderlistan stryks och att man övergår till en personbaserad ansats. Regeringen är positiv till förslaget och välkomnar strykningen av länderlistan och övergången till den personbaserade ansatsen.

1.1 Ärendets bakgrund

Under covid-19-pandemins inledande skede införde EU-medlemsstaterna en rad olika restriktioner för inresor från länder utanför unionen. I syfte att samordna medlemsstaternas agerande och påbörja ett eventuellt lyftande av dessa restriktioner antog rådet, på förslag från kommissionen, rådets rekommendation 2020/912 om tillfälliga restriktioner för icke-nödvändiga resor till EU och lyftandet av sådana restriktioner.

Rådsrekommendationen satte upp en rad kriterier för när inresor skulle vara tillåtna. Två bilagor upprättades. I bilaga I listades tredjeländer och regioner som uppfyllde en rad objektiva kriterier och därför ansågs inte utgöra någon epidemiologisk risk. Personer bosatta i dessa länder undantogs därför inreserestriktioner. I bilaga II till rekommendationen listades i stället personer med nödvändiga funktioner eller behov och som också skulle undantas inreserestriktioner, oaktat att de inte kom från ett land eller en region i bilaga I (länderlistan).

Sedan rekommendationens införande har flera uppdateringar gjorts av rekommendationen, bland annat på grund av ett förändrat epidemiologiskt läge i EU och globalt men också på grund av införandet av EU:s digitala covidintyg ((EU) 2021/953). Därtill har också länderlistan kontinuerligt setts över och länder lagts till och tagits bort.

Även om listan fyller en funktion så har denna kommit att spela en allt mindre roll när vaccineringsgraden ökat globalt. De flesta medlemsstaterna har också lyft restriktionerna och aviserat att de inte har för avsikt att införa några om inte det epidemiologiska läget försämras och en virusvariant av betydelse eller intresse identifieras. Mot bakgrund av det här föreslår kommissionen en ny rådsrekommendation som ska ersätta den gamla.

1.2 Förslagets innehåll

Förslaget innebär att samtliga inreserestriktioner ska lyftas. Vid en förvärrad epidemiologisk situation i en medlemsstat eller i ett tredjeland bör medlemsstaterna om nödvändigt införa adekvata krav före avresa. Det ska ske samordnat och i nära samarbete med kommissionen. För att avgöra om en situation är förvärrad ska hänsyn tas till belastningen på sjukvården på grund av covid-19.

Kraven en medlemsstat kan införa är att resenären ska vara antingen vaccinerad med ett EU-godkänt eller WHO nödgodkänt vaccin, tillfrisknad eller testad negativt. För barn från 12 till 17 år räcker ett negativt test. Barn under 12 år behöver inte uppfylla några krav om de reser med en vuxen som är vaccinerad eller tillfrisknad.

En medlemsstat kan välja att införa ytterligare åtgärder vid ankomst, såsom testning, karantän eller självisolering. Däremot bör inte resenärer med särskilda funktioner eller behov åläggas några krav hindrar syftet med resan eller resenärens särskilda funktion. För transportpersonal, sjöfarare och gränsarbetare bör snabbtest räckas och flygpersonal bör undantas såtillvida deras tid i tredjelandet understiger 12 timmar.

Om en medlemsstat inför restriktioner mot en annan medlemsstat i enlighet med rådets rekommendation 2022/107, bör rådet diskutera huruvida liknande restriktioner bör vidtas mot tredjeländer.

Skulle en virusvariant av betydelse eller intresse identifieras i ett tredjeland eller en region kan brådskande åtgärder vidtas genom en nödbroms för att förhindra eventuell spridning. Tillfälliga restriktioner kan då införas mot samtliga resenärer som varit i landet eller regionen någon gång under de senaste 14 dagarna.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Sverige har idag inga inresebegränsningar med anledning av covid-19-pandemin. Förslaget kommer heller inte att medföra något sådant regelverk i nuläget. Däremot kommer det utgöra en icke-bindande riktlinje att förhålla sig till, om ett sådant regelverk skulle bli aktuellt att införa nationellt.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslaget har inga budgetära konsekvenser på vare sig EU:s budget eller statsbudgeten. Förslaget syftar till att samordna eventuella framtida åtgärder, vilka det fattas separata beslut om. Kommissionen har inte gjort någon konsekvensanalys.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen är positiv till förslaget. Regeringen välkomnar övergången till en personbaserad ansats och att bilaga I (länderlistan) stryks.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaterna har med stor majoritet uttryckt stöd för övergången till en personbaserad ansats och att bilaga I (länderlistan) stryks.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

2022/23:FPM16

Institutionernas ståndpunkter är inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 77(2) punkterna (b) och (e) samt artikel 292, första och andra meningen i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF).

Enligt artikel 292 i FEUF kan rådet på förslag från kommissionen anta rekommendationer. Europaparlamentet deltar inte i förfarandet. Rådet antar rekommendationen med kvalificerad majoritet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Förslaget är i enlighet med subsidiaritetsprincipen eftersom en samordnad ansats för restriktioner vid resor till EU är av vikt för en god förvaltning av den gemensamma yttre gränsen och av området utan kontroller vid inre gräns. En sådan samordnad ansats kan inte medlemsstaterna uppnå på egen hand.

Förslaget är i enlighet med proportionalitetsprincipen eftersom det tar i beaktande den nya epidemiologiska situationen och minskar den administrativa bördan genom en övergång till personbaserad ansats. Medlemsstaternas nationella myndigheter förblir ansvariga för genomförandet.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget kommer med stor sannolikhet att behandlas skyndsamt i rådets förberedande organ innan det antas av ministerrådet.

4.2 Fackuttryck/termer